

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**SQUIRE, DAVID**

Plante cătărătoare și arbuști murali : îndrumar esențial de alegere, plantare și îngrijire a plantelor cătărătoare și arbuștilor murali / David Squire. - București : Editura M.A.S.T., 2020

ISBN 978-606-649-127-3

63

Traducător: Ligia Şendrea

Cuprins

Cuvânt înainte al autorului 2**PRIMII PAȘI**

Plante cătărătoare și arbuști murali	3
Diversitatea plantelor cătărătoare	4
Plante cătărătoare pentru orice loc	6
Aranjamente de sezon	8

ÎNGRIJIREA PLANTELOR CĂTĂRĂTOARE ȘI ARBUȘTILORELOR MURALI

Cumpărarea unei plante cătărătoare sau a unui arbust mural	10
Sprinjirea unei cătărătoare	12
Tăierea plantelor cătărătoare și a arbuștilor murali	14
Tăierea trandafirilor cătărători	18
Tăierea trandafirilor în tufe	19

Înmulțirea cătărătoarelor

Îngrijirea de rutină a cătărătoarelor și arbuștilor murali	22
--	----

LISTA DE LA A LA Z A PLANTELElor CĂTĂRĂTOARE ȘI ARBUȘTILORELOR MURALI ȘI NEVOILE LOR DE TĂIERE

Flori	24
Plante cătărătoare anuale	32
Frunze atractive	34
Frunziș în culori autumnale	36
Capete cu semințe, fructe și bace	38

PLANTE CĂTĂRĂTOARE ȘI ARBUȘTI MURALI

Îndrumar esențial de alegere, plantare și îngrijire a plantelor cătărătoare și arbuștilor murali

David Squire

Series editors: A. & G. Bridgewater

M.A.S.T., 2020**LISTA DE LA A LA Z A TRANDAFIRILOR CĂTĂRĂTORI ȘI ÎN TUFE**

Trandafiri cătărători și în tufe	40
----------------------------------	----

FOLOSIREA CĂTĂRĂTOARELOR ȘI ARBUȘTILORELOR MURALI

Acoperirea zidurilor	48
Îmbrăcarea pergolelor	50
Îmbrăcarea arcadelor și tunelurilor	51
Chioșcurile	52
Paravane independente	53
Îmbrăcarea copacilor și cioturilor de copaci	54
Cătărătoare pentru grădini rustice	55
Cătărătoare în containere	56

Cătărătoare și arbuști murali parfumați

Trandafiri cătărători și în tufe, parfumați	60
Asocieri de plante cu cătărătoare și arbuști murali	62

Combinări de plante cu trandafiri

Legume cătărătoare și în tufe	68
-------------------------------	----

Fructe dirijate pe ziduri

Decoruri formale de grădină	70
-----------------------------	----

Cătărătoare folosite ca garduri

vii	72
-----	----

Cătărătoare folosite la acoperirea solului

Cătărătoare, arbuști murali și trandafiri pentru grădini mici	74
---	----

Parada culorilor

Probleme ale plantelor cătărătoare	76
------------------------------------	----

Plante cătărătoare și arbuști murali

Există un număr imens de plante cătărătoare și arbuști murali care pot da culoare unei grădini, scoțând-o din anonimat. În afara calităților lor de decorare și acoperire – fie că îmbracă ziduri mici sau înalte ori împodobesc pergole și arcade – unele dintre ele, de exemplu unele iedere cu frunze mari, sunt ideale pentru înveșmântarea pământului cu coloare. Cătărătoarele variază de la soiuri anuale la erbacee perene și până la plante lemnoase. Unele dintre acestea sunt permanente, altele foioase.

**De ce folosim
aceste plante?**

CE ESTE O PLANTĂ CĂTĂRĂTOARE?

Lemnoase și perene. Multe plante cătărătoare sunt lemnoase și perene; după ce le cumpărați și le plantați, ele devin o trăsătură permanentă a unei grădini.

Cătărătoare veșnic verzi. Plantele cătărătoare veșnic verzi își păstrează frunzele tot timpul anului – chiar dacă unele frunze cad, ele sunt imediat înlocuite de unele noi, ceea ce le face să fie „veșnic verzi”.

Cătărătoare foioase. Plantele cătărătoare foioase își pierd frunzele toamna sau la începutul iernii și primesc un număr mare de frunze proaspete primăvara, când au un aspect foarte atractiv.

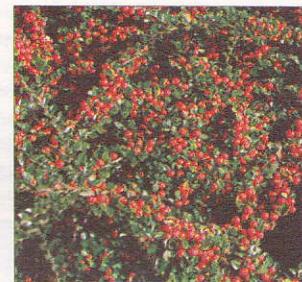
Cătărătoare anuale. Un număr mic de plante cătărătoare sunt anuale. Acestea cresc din semințe plantate primăvara (fie în seră, fie direct în locul în care infloresc). Ele cresc, infloresc și mor în același sezon.

Cătărătoare erbacee perene. Doar un număr mic de cătărătoare sunt „erbacee perene”, respectiv au frunze și tulpini care mor în totalitate la nivelul solului toamna și produc tulpini și frunze noi în primăvara următoare.

CE ESTE UN ARBUST MURAL?

Lemnoși și pereni

Arbuștii murali sunt lemnoși și pereni; odată plantați, ei rămân în peisajul grădinii mulți ani de zile. Unii pot crește și în borduri, dar, dacă sunt plantați lângă un zid, profită din plin de spațiu pe care îl au la dispoziție și sunt perfecți pentru grădinile mici.

Arbuștii cătărători cu fructe bace sunt o alternativă decorativă pentru îmbrăcarea zidurilor.

Arbuștii murali veșnic verzi Arbuștii murali veșnic verzi își păstrează frunzele tot timpul anului; unele dintre ele cad, dar planta produce continuu frunze noi. În zonele reci, un număr mic de arbuști murali își pot pierde frunzele total sau parțial.

Arbuștii murali foioși Arbuștii murali foioși își pierd frunzele toamna și produc din abundență unele noi primăvara.

ARBUȘTII MURALI ÎN PEISAJUL GRĂDINII

Arbuștii murali îmbracă superb zidurile cu frunze și flori viu colorate; unii au și fructe cu aspect plăcut care, în unele cazuri, supraviețuiesc până la sfârșitul iernii. Câteva soiuri sunt ideale când se dorește îmbrăcarea unui zid, în locuri în care spațiu dintre zid și aleea de circulație este foarte mic.

TRANDAFIRII

Ce este trandafirul cătărător? Trandafirii cătărători au flori mai mari decât cei agățători și infloresc individual sau în grupuri mici și au adesea capacitatea de a da noi flori după prima perioadă de înflorire.

Ce sunt trandafirii cu flori mici? Trandafirii cu flori mici produc multe buchete mari de flori mici. Ei produc flori într-o singură perioadă din an, dar au un aspect decorativ foarte plăcut.

Ce sunt trandafirii urcători? Mulți trandafiri urcători sunt utilizati la îmbrăcarea coloanelor, care sunt de obicei niște stâlpi rustici de 2,1 – 2,4 m înălțime din lemn de conifere. În locul acestora se pot folosi tripozi făcuți din lemn rindeluit.

Tripozii îmbrăcați generos de trandafiri înalți cătă statura unui om creează accente dramatice în grădină.

Diversitatea plantelor cătărătoare

Respect pentru oameni și natură

Ahem de
unde alege?

Numeroase plante cătărătoare și arbusti murali vă vor îmbogăți grădina, indiferent de mărimea și orientarea acesteia. Unele dintre aceste plante adaptabile și versatile au un belșug de flori minunate, altele au frunze multicolore sau monocolore, iar câteva sunt înzestrate cu un frunziș care toamna capătă culori bogate și vibrante. Alte plante au fructe colorate sau capete cu semințe care, prin aspectul lor decorativ, aduc un plus de culoare în peisajul de toamnă sau început de iarnă; unele fructe supraviețuiesc pe toată durata iernii.

CALITĂȚI CE TREBUIE CĂUTATE

În afară de atenția acordată aspectului spectaculos al plantei sau arbustului cătărător ales, există și alte aspecte care trebuie să fie luate în considerare.

- Alegeti o plantă care să nu depășească rapid locul care îi este destinat și să-și sufoce vecinii. În Dicționarul de la A la Z al plantelor și arbustilor cătărători (vezi paginile 24-39) se indică înălțimea aproximativă și răspândirea fiecărei plante; dar nu trebuie să se uite că plantele cătărătoare sunt adaptabile și, dacă li se asigură spațiu în jur, preferă să-l folosească pe acesta în loc să urce.

Flori

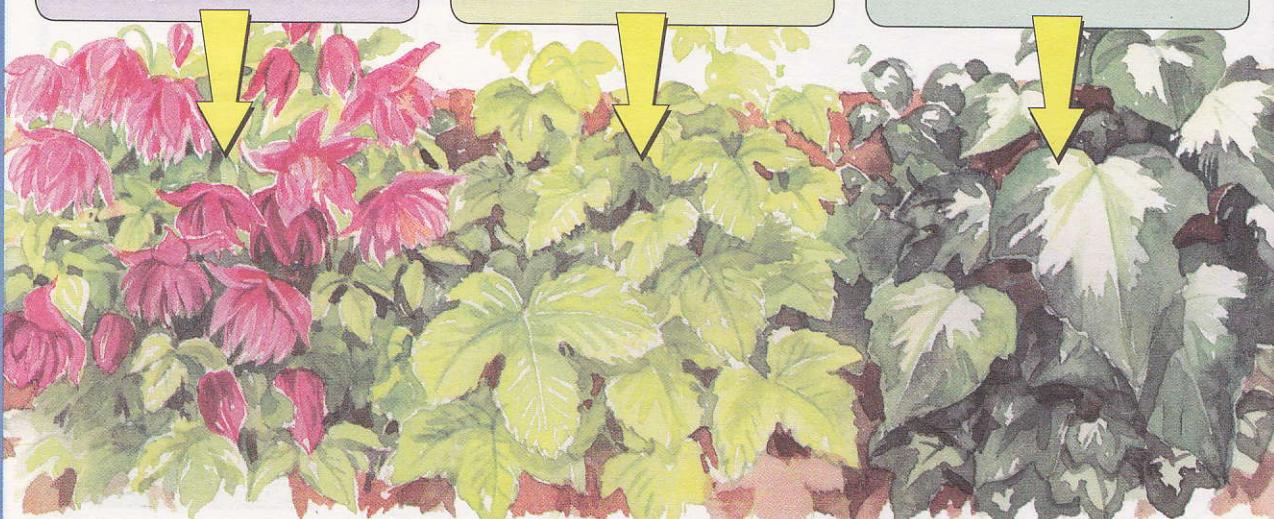
Florile colorate atrag întotdeauna atenția și, în timp ce unele cătărătoare ca de exemplu *Clematis montana*, au o abundență de flori individuale, altele produc flori în mânunchiuri; puține sunt la fel de spectaculoase ca *wisteria*, cu inflorescențele ei suspendate. Multe flori sunt parfumate, așa cum se vede în numeroasele descrierile de la paginile 58-59. Vezi paginile 60-61 pentru trandafirii parfumați.

Frunze

Există o mare varietate de cătărătoare cu frunze colorate, printre care se numără tipurile monocolore, cum este erbaceea *Humulus lupulus „Aureus”*, care produce în fiecare an o abundență de frunze proaspete. Rezistența foioasă *Jasminum officinale „Aureum”* are frunze pestrițe crengalben, iar în plus florile, care apar la mijlocul verii, sunt albe și parfumate.

Frunze multicolore

Cătărătoarele cu frunziș multicolor atrag întotdeauna atenția. Unele au frunze cu un colorit îndrăzneț care înveșmântăză zidurile în culoare. Altele, ca *Lonicera japonica „Aureoreticulata”*, au frunze verzi, cu nervurile de un galben minunat care le scoate în evidență. Unele cătărătoare au de asemenea capacitatea de a acoperi solul cu culori armonioase (vezi paginile 34-35).

Multe specii de clematite, chiar și tipurile cu flori mari, sunt ideale pentru grădinile mici și, datorită gamei largi de culori, satisfac toate gusturile (vezi exemple la paginile 26-28).

Humulus lupulus „Aureus” (hameul cu frunze aurii) este o erbacee cu frunze verzi-gălbui cu cinci lobi și marginile dințate grosier. Ele creează un paravan fermecător.

Iedera bicoloră Hedera colchica „Sulphur Heart” formează rapid o perdeă aspectuoasă. Este de asemenea ideală pentru acoperirea solului cu un covor pătat cu tente luminoase.

Cătărătoarele și arbuștii urcători pot fi puși în valoare dacă sunt plantați pe lângă ziduri de culori contrastante. De exemplu, un zid alb este ideal pentru scoaterea în evidență a unor flori roșii, stacojii sau galbene. Recomandările cu privire la culturile potrivite pentru poziționarea lângă ziduri de piatră cenușie sau cărămida roșie sunt detaliate la pagina 62. Scoaterea în evidență a cătărătoarei prin valorificarea fundalului este o experiență care merită încercată.

Culori autumnale

Frunzele în culorile toamnei sunt la fel de vibrante și spectaculoase ca și florile de vară. Mulți copaci și arbuști sunt observați datorită culorilor lor autumnale, dar puțini depășesc cătărătoare ca *Parthenocissus quinquefolia* (Virginia Creeper, cunoscută și drept iederă americană sau iederă cu cinci frunze). Există multe altele – vezi paginile 36-37.

Aranjamentele armonioase cu flori, frunze și bace sunt cele mai reușite atunci când acestea cresc grupate împreună. Modul în care se creează combinații atractive de cătărătoare și arbuști murali – precum și cu trandafiri cătărători și în tufe – este descris și ilustrat la paginile 62-67. Aceste asocieri de plante sunt ușor de realizat, dar efectul lor este magic.

Fructe

Câteva cătărătoare au fructe aspectuoase, dar ele sunt inevitabil puse în umbră de arbuștii urcători ca *Pyracantha* (Firethorn) și *Cotoneaster horizontalis* (Fishbone sau Rock Cotoneaster). Există varietăți de *Pyracantha* cu fructe roșii și cu fructe galbene; alegerea culturii de fundal potrivite este detaliată la pagina 62.

TOATE PLANTELE CĂTĂRĂTOARE SUNT ROBUSTE?

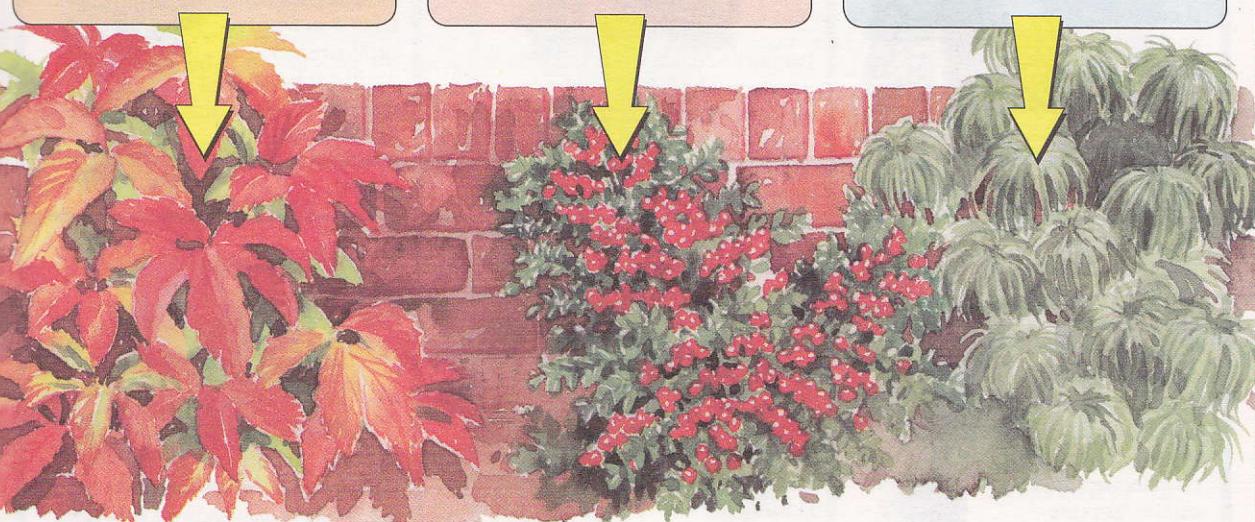
Multe cătărătoare sunt tolerate față de gerurile iernii și prosperă în timpul verilor călduroase. Cătărătoarele veșnic verzi de tipul iederelor sunt extraordinar de robuste, la fel ca multe tipuri foioase. Robustetea fiecărei cătărătoare este descrisă în detaliu în secțiunea amplă, bine ilustrată care cuprinde plantele cătărătoare de la A la Z de la paginile 24-47.

TOȚI ARBUȘTII MURALI SUNT ROBUȘTI?

Arbuștii murali au grade diferite de robustete, de la *Abutilon megapotamicum*, care are o rezistență slabă la ger până la viguroasele *Pyracantha spp* (Firethorn) și *Cotoneaster horizontalis* (Cotoneaster os-de-pește). Înainte de a alege un arbust mural, consultați secțiunea de la A la Z (paginile 24-47). Nu riscați niciodată să așezați un arbust fragil lângă un zid rece.

Capete cu semințe

Multe cătărătoare produc mai târziu capete cu semințe cu un aspect atractiv, care creează priveliști de neuitat; unele rezistă până iarna târziu și sunt chiar mai frumoase când sunt acoperite de chicioră. Multe clematite produc minunate capete cu semințe; poate una dintre cele mai cunoscute este *Clematis vitalba* (Barba bătrânlui sau Bucuria călătorului; vezi pg. 39).

Parthenocissus quinquefolia (Virginia Creeper) este o cătărătoare foioasă viguroasă, care toamna are frunze stacojii și portocalii strălucitoare. Produce un impact vizual dramatic.

Cotoneaster horizontalis (Fishbone Cotoneaster) este ideală pentru acoperirea zidurilor cu frunze mici, verzi și lucioase, dar și cu fructe. Conferă zidurilor o strălucire aparte în timpul iernii.

Clematis vitalba (Barba bătrânlui sau Bucuria călătorului) este o cătărătoare de grădină rustică, ce se întinde rapid și are capete cu semințe cu un aspect mătăsos, lucios în timpul toamnei și iernii.

Plante cățărătoare pentru orice loc

Respect pentru oamenii și natură

Cum se pot folosi aceste plante?

Cățărătoarele și arbuștii urcători își găsesc locul de la acoperirea zidurilor și gardurilor mantii colorate. Unele cățărătoare pot fi stimulate să formeze garduri vii, să înfrumusețeze cioturi de copaci și să urce pe trunchiurile arborilor. Si trandafirii cățărători și cei în tufe au multe utilizări: urcă pe pergole, acoperă tripozi și stâlpi, escaladează copaci. Ei sunt adeseori folosiți la acoperirea zidurilor, atât pe vreme rece cât și pe vreme însorită.

CÂND ȘI CUM SĂ FOLOSIM PLANTE CĂȚĂRĂTOARE

Cățărătoarele sunt versatile și pot fi folosite în mai multe moduri. Iată câteva idei de înfrumusețare a grădinii prin îmbrăcarea unor ziduri sau, dacă urcă pe un spalier de sine stătător, crearea unui paravan de separare față de grădinile învecinate sau de mascare a unor obiecte neplăcute vederii ca lăzi de gunoi sau canistre de combustibil.

Îmbrăcarea zidurilor
Atât cățărătoarele cu flori cât și cele cu frunze colorate sunt folosite la îmbrăcarea zidurilor. Unele cățărătoare sunt autonome, în timp ce altele au nevoie de un spalier sprijinit de zid (vezi paginile 12-13 pentru metode).

Pergole
Pergolele – rustice sau formale – sunt suporturi ideale pentru plantele cățărătoare, în special cele care, ca wisteria, produc buchete prelungi de flori parfumate (vezi pg. 50).

Arcade

Arcadele, atât cele formate din inele metalice cât și cele rustice, construite din pari de lemn, creează lăcașuri superbe pentru cățărătoare cu flori și frunze (vezi pg. 51).

Paravane autonome

Panourile cu împletituri cu ochiuri pătrate sau hexagonale fixate cu o serie de stâlpi montați la circa 1,8 m unul de altul creează un paravan îmbrăcat în frunziș, care apără de privirile indiscrete (vezi pg. 53).

În copaci

Câteva soiuri de cățărătoare cu flori pot fi plantate astfel încât să urce în arborii cu frunze căzătoare, unde devin o trăsătură distinctivă care atrage atenția invariabil (vezi pg. 54).

Pe cioturi de copaci

După tăierea unui copac bătrân, eliminarea rădăcinilor este o operațiune foarte laborioasă. Ea poate fi înlocuită cu plantarea unei cățărătoare care îmbracă trunchiul și creează un punct de atracție (vezi pg. 54).

Umbrare

Umbrarele izolate, îmbrăcate în flori parfumate, adaugă trăsături distinctive grădinilor. Asigurați-vă că în umbră este loc pentru o bancă pentru două persoane (vezi pg. 52).

Garduri vii

Unele cățărătoare – fie că sunt independente, în combinație cu un arbust sau împletite pe un gard din fier forjat – creează un gard viu atrăgător și neobișnuit (vezi pg. 72).

CUM ȘI UNDE SE FOLOSESC ARBUȘTII MURALI

Multi arbusti cresc pe
lângă ziduri, dar toți
au nevoie de un cadru
format din mai multe
rânduri de sărmă sau
un spalier care să-i
susțină. În primii
ani de viață, mulți
arbusti nu au nevoie
de sprijin, dar mai
târziu – și poate atunci
când sunt aplecați din
cauza cantității mari de
zăpadă – un cadru de
sprijin este esențial.

ZIDURI

Mulți arbusti se plantează în mod ideal
lângă un zid, unde tipurile mai fragile
sunt apărate de vânt, dar beneficiază și de
lumina soarelui. Chiar și zidurile reci pot fi
îmbrăcate (vezi pg. 48).

GRILAJE

La fel cum cățărătoarele pot crea
paravane autonome, și arbustii pot fi folosiți
în acest mod. Totuși, în zonele reci nu pot fi
plantați decât cei rezistenți la ger (vezi pg.
53).

CAND ȘI CUM SĂ FOLOSIM PLANTE CĂȚĂRATOARE ȘI TUFE DE TRANDAFIRI

Trandafirii cățărători și cei în tufe nu creează un frunză la fel de dens ca cel produs de multe cățărătoare și arbusti urcători, dar compensează prin frumusețea florilor.

Există multe moduri în care se pot folosi trandafirii în

grădini, de la acoperirea zidurilor și pergolelor până la
ornamentarea tripozilor și stâlpilor. Unii sunt ideali pentru
acoperirea trunchiurilor de copaci înalți, alții se cățără pe
ramurile arborilor.

Ziduri

Trandafirii au crescut dintotdeauna pe lângă
ziduri, unde produc un adevărat spectacol
de culoare vara. În general, cățărătoarele se
comportă mai bine decât tufele lângă ziduri
(vezi pg. 48).

Tripozi și stâlpi

Atât trandafirii
cățărători cât și cei
în tufe se pot planta
în scopul urcării pe
tripozi și stâlpi, pe
care îl îmbrăcă în
culoare (vezi pg. 50).
Tipurile cățărătoare
sunt mai ușor de
curățat decât tufele.

Bolti și pergole

Datorită tulpinilor lor pliabile, tufele de
trandafiri urcători sunt ideale pentru dirijarea
pe bolti și pergole. Dar, spre deosebire de
trandafirii cățărători, tufele urcătoare nu
înfloresc de mai multe ori (vezi pg. 51).

Cioturi înalte de copaci

Trunchiurile copacilor
bătrâni, dacă sunt
încă robuste și nu sunt
supuse riscului să cadă
sub greutatea
tulpinilor și
frunzișului
trandafirilor,
pot fi îmbrăcate
în frunze și flori
(vezi pg. 54).

În copaci

Atât trandafirii cățărători cât și
tufele urcătoare
pot fi folosite,
cu condiția să
fie viguroase.
După ce se
prind, trandafirii
crescă astfel nu
necesită prea multă
attenție (vezi pg. 54).

Aranjamente de sezon

Respect pentru oameni și natură
**Pot avea un
peisaj scăldat
în culoare tot
timpul anului?**

Dacă știți să alegeti o varietate de plante cățărătoare și arbuști murali, este posibil să aveți ziduri, bolti și spaliere scăldate în culoare pe tot parcursul anului. Unele dintre aceste plante au flori în culori vibrante, altele au frunze pestrițe și în culori intense; sunt multe dintre care puteți să alegeti – consultați lista de plante cățărătoare și arbuști urcători de la A la Z (paginile 24–39) și lista de la A la Z de trandafiri cățărători și în tufe (paginile 40–47). Mai jos se oferă o adevărată cavalcadă de cățărătoare și arbuști pentru toate anotimpurile.

CELE MAI POPULARE PLANTE DE SEZON

Varietatea acestor minunate plante este impresionantă, dar în decursul anilor multe dintre ele au ajuns să intru închipuze perfectiunea și, drept urmare, să influențeze preferința pentru o anumită plantă cățărătoare sau arbust urcător. Toți avem câte una sau mai multe plante favorite, câteva fiind ilustrate mai jos, dându-vă posibilitatea să le luati în considerare.

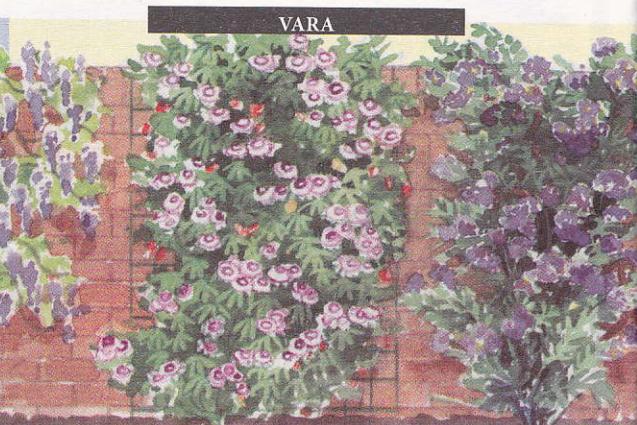
Înainte de a vă decide asupra unei plante cățărătoare, gândiți-vă dacă vă doriti flori, frunze, fructe sau capete cu semințe.

Opțiunile sunt multiple, unele plante având dublu rol, ca de pildă *Clematis macropetala*, *Clematis montana* și *Clematis orientalis*, care au și flori și capete cu semințe încântătoare. Arbuștii urcători cu fructe reprezintă plantele preferate pentru mulți și printre cele mai solicitate se numără *Pyracantha* și *Cotoneaster horizontalis*, aceasta din urmă fiind ideală pentru îmbrăcarea zidurilor joase. Unele dintre ele sunt suficient de rezistente pentru crearea unor superbe decoruri iarna.

PRIMĂVARA

VARA

❖ Clematis montana
Sfârșitul primăverii și
începutul verii (vezi pg. 27)

❖ Wisteria floribunda
Sfârșitul primăverii și
începutul verii (vezi pg. 31)

❖ Passiflora caerulea
Începutul până la sfârșitul
verii (vezi pg. 30)

❖ Solanum crispum
Începutul până la sfârșitul
verii (vezi pg. 30)

Alți arbuști de primăvară populari

- Abeliophyllum distichum* (sfârșitul iernii până la mijlocul primăverii)
– vezi pg. 24.
- Abutilon megapotamicum* (sfârșitul primăverii până la începutul toamnei) – vezi pg. 24.
- Ceanothus thyrsiflorus* var. *repens* (sfârșitul primăverii și începutul verii) – vezi pg. 25.
- Garrya elliptica* (mâțișori: sfârșitul iernii și începutul primăverii)
– vezi pg. 29.
- Wisteria sinensis* (sfârșitul primăverii și începutul verii)
– vezi pg. 31

Alți arbuști de vară populari

- Carpenteria californica* (începutul și jumătatea verii)
– vezi pg. 25.
- Clematis* – hibrizi cu flori mari (vara)
– vezi pg. 27.
- Clematis chrysocoma* (începutul și jumătatea verii)
– vezi pg. 26.
- Cytisus battandieri* (începutul verii)
– vezi pg. 28.
- Fremontodendron californicum* (tot timpul verii și începutul toamnei)
– vezi pg. 28.
- Lonicera japonica* (începutul verii până toamna)
– vezi pg. 29.
- Lonicera tragophylla* (începutul și jumătatea verii)
– vezi pg. 30.
- Trachelospermum jasminoides* (jumătatea și sfârșitul verii)
– vezi pg. 31.

FRUNZIȘ TOT TIMPUL ANULUI

Cățărătoarele perene cu frunze în culori minunate aduc culoare în tot cursul anului, dar mai ales la sfârșitul primăverii și începutul verii, când încep să apară frunze noi. Multe exemplare de *Hedera* (iedere) cu frunze mici și mari au frunze pestrițe și acestea pot fi dirijate să urce pe ziduri sau să îmbrace spaliere independente (vezi paginile 34-35 pentru detalii referitoare la aceste cățărătoare).

Pyracantha spp. sunt arbusti rezistenți, pereni, potriviti să crească pe lângă ziduri, al căror frunzis este extraordinar de atractiv când este acoperit de chiciură sau zăpadă. Dacă există și fructe, acestea adaugă un plus de frumusețe deoarece ele sunt viu colorate și arată foarte bine pe fundalul unui zid alb.

Hedera helix „Goldheart” (iedera) cu frunze mici, pestrițe creează întotdeauna un decor atractiv.

ADĂPOST SUPLEMENTAR

Mulți arbusti de grădină populari care cresc în mod normal sub formă de borduri beneficiază de protecția unui zid, mai ales cele care înfloresc la sfârșitul iernii sau primăvara. Binecunoscuta *Forsythia suspensa* (clopoțel auriu) care înflorește timp de o lună primăvara în mănușchirii de un galben viu este numai unul dintre ei. *Kerria japonica „Pleniflora”* (nasturii burlacului)

este un alt exemplu – el creează un decor mai frumos prin florile galbene duble de la jumătatea până la sfârșitul primăverii, dacă i se asigură protecție. Pentru un decor mai amplu, relativ delicata *Magnolia grandiflora* crește, de asemenea, cel mai bine la adăpostul unui zid. Florile ei mari, albe-crem apar de la jumătatea până la sfârșitul verii sau la începutul toamnei.

❖ *Parthenocissus henryana*
Frunze în culori autunnale
(vezi pg. 36)

❖ *Vitis vinifera ‘Purpurea’*
Frunze în culori autunnale
(vezi pg. 37)

❖ *Cotoneaster horizontalis* ❖ *Pyracantha rogersiana ‘Flava’*
Fructe roșii Fructe de un galben viu
(vezi pg. 39) (vezi pg. 39)

Alți arbusti de toamnă populari

- *Celastrus orbiculatus* (frunze colorate) – vezi pg. 36.
- *Clematis orientalis* (capete cu semințe atractive) – vezi pg. 39.
- *Clematis vitalba* (capete cu semințe atractive) – vezi pg. 39.
- *Parthenocissus quinquefolia* (frunze colorate) – vezi pg. 36.
- *Parthenocissus tricuspidata* (frunze colorate) – vezi pg. 37.
- *Vitis coignetiae* (frunze colorate) – vezi pg. 37.

Vremea de toamnă

Culturile opulente ale toamnei sunt intensificate de temperaturile joase și uscăciunea solului. Scăderile bruscă de temperatură vor stimula apariția unor culori spectaculoase.

Alți arbusti de iarnă populari

- *Chimonanthus praecox* (flori: jumătatea și sfârșitul iernii) – vezi pg. 26.
- *Hedera canariensis ‘Gloria din Marengo’* (frunze atrăgătoare) – vezi pg. 34.
- *Hedera colchica ‘Dentata Variegata’* (frunze atrăgătoare) – vezi pg. 35.
- *Hedera colchica ‘Sulphur Heart’* (frunze atrăgătoare) – vezi pg. 35.
- *Hedera helix ‘Goldheart’* (frunze atrăgătoare) – vezi pg. 35.
- *Jasminum nudiflorum* (flori: sfârșitul toamnei până la sfârșitul primăverii) – vezi pg. 29.